

EDITORIAL

NOTÍCIES

REPORTATGE

CAMPANYES

MAPA MUNDI

CULTURA

OPINIÓ

Editorial

De nou, desenes de persones travessen per primera vegada la porta de la nostra entitat a la recerca de la seva petita aventura. Des del particular món del Grup de Formació aquestes últimes setmanes estan sent de bogeria amb la preparació de les diferents activitats formatives adreçades a la gent que durant l'estiu marxa a fer un camp de treball. Els seminaris de formació reben a persones d'un perfil divers: des dels més joves que encara no es creuen que en un espai breu de temps estaran col·laborant en la neteja d'un paratge de Centre Europa del que, fins ara, desconeixien l'existència, fins aquells "veterans" que han fet quatre, cinc, sis camps de treball i que continuen confiant en la màgia d'aquest projectes en el que fas vacances però treballes, te'n vas lluny per fer-t'ho proper i et canvia la visió d'aquest nostre complicat món.

La posada en comú de tot el coneixement que aporten els participants és un fet que a hores d'ara em continua admirant i que al meu entendre fa gran i transcendent el fet de trobar-se per rebre formació, convertint-t'ho en un espai d'intercanvi i col·laboració que s'inicia avui i que si ho desitges pot allargar-se molt en el temps. També comptem amb ponents especialistes, que de manera desinteressada ofereixen el seu temps, la seva experiència, el seu saber i les seves aportacions per seguir la lluita contra la desigualtat. Així doncs que des d'aquestes ratlles agrair a tothom: oficina, membres actius en major i menor grau dins del grup de formació, participants i ponents externs.

I ja que hi som posats, agrair a la nostra, ara ja, ex coordinadora la dedicació i bon tracte de tots aquests anys, que sàpiga que la seva marxa ens sap greu per tot allò que hi perdem... però que, alhora, ens n'alegrem per la nova etapa que comença i pels èxits que des d'aquí ja es veuen a venir!

I donar la benvinguda a la Marta, segur que entre tots formem un GRAN (ho dic per la mida i per la qualitat) EQUIP!

Cristina Escoda. Membre de la Junta de l'SCI-Catalunya

Notícies

Les comunitats negres de Colòmbia: comunitats en resistència

En el context de greus violacions dels Drets Humans, el Procés de Comunitats Negres (PCN) articula organitzacions i persones que lluiten pel reconeixement en Colòmbia dels drets dels afro-descendents.

ADRIANA PASTOR. Els afro-descendents colombians són els descendents d'africans lliures que van ser desarrelats dels seus pobles d'Àfrica i portats a les zones del Pacífic per convertir-se en la mà d'obra barata del desenvolupament capitalista de la colònia. Malgrat que el 1851 es va abolir l'esclavitud a Colòmbia, es va aprovar sense drets ni compensacions per indemnitzar als qui havien estat sotmesos al sistema d'esclavatge. Més de 16.000 esclaus adults van obtenir la seva llibertat, no obstant, va ser un gest formal perquè van aparèixer noves formes d'explotació com l'arrendament de persones que van perllongar la submissió dels afro-colombians. Els afro-colombians havien de pagar amb dies de treball com a impost als propietaris de les hisendes on eren arrendats.

L'any 1874 el govern va promulgar una llei per determinar l'adjudicació de terrenys "baldíos" (terres d'explotació de fusta, or i pesca) per aquells qui estiguessin treballant-los, provocant un massiu procés de colonització i desplaçament de la població a la recerca de terres. Però qui realment es va aprofitar d'aquesta llei van ser terratinents i simpatitzants del govern. Molts negres miners i conreadors de "baldíos", per manca d'informació no van reclamar l'adjudicació de les terres treballades i durant un segle van ser considerats colons en les seves pròpies terres.

El territori és concebut per les comunitats afro-colombianes com un dret cultural (no en el sentit occidental de bé), per això es parla de drets culturals en el cas del Pacífic colombià.

Aquesta regió ha estat una regió en disputa que s'ha configurat històricament a través de diferents interessos des de l'època de la colònia. En els segles XVIII al XX va ser una

Maria Elcina i Naka Mandinga durant les xerrades.

regió subsidiària de recursos, de matèries primes, on la població negra va ser part de la força de treball. En la dècada dels 60 i 70 la regió continua essent expropiada dels recursos naturals. En aquests anys, la regió va ser considerada com una regió geoestratègica, que culminarà als anys 80, amb els nous paradigmes del desenvolupament, com una de les cinc zones més riques en diversitat del planeta.

El 1991 es va crear la nova constitució colombiana on s'inclouïa el reconeixement identitari i el reconeixement de l'ús col·lectiu de la terra per les comunitats negres.

La Llei 70 del 1993 reconeix la propietat col·lectiva de les terres que han estat conreades de forma ancestral pels descendents afro-colombians. En aquest context sorgeix el Procés de les Comunitats Negres, una cultura d'herència africana, de resistència i lluita i d'arrelament a la vida. Una xarxa d'organitzacions afro-colombianes organitzades per la defensa dels drets ètnics, culturals i territorials.

Dels 45 milions d'habitants colombians, els afro-descendents configuren el 26% de la població total (11 milions). Malgrat l'aportació i la configuració d'un estat colombià multiètnic i multicultural, amb el reconeixement tants dels afro-descendents com de les comunitats indígenes que habiten altres regions del país, en cap moment ha hagut voluntat política real, sinó ben al contrari, s'ha realitzat una política

de total invisibilització cap als indígenes i els afro-descendents.

Però, davant aquesta situació històrica, els processos d'alliberament i de resistència de les comunitats negres han estat continus en el temps, adaptats a les circumstàncies d'explotació, i en aquests moments de la història contemporània, la resistència i la lluita es troba amb un context més complex.

En la situació actual de Colòmbia amb un President, el senyor Uribe, reelegit novament durant 5 anys més. Unes eleccions que tant la premsa com les potències occidentals han considerat totalment democràtiques, sense tenir en compte que el govern d'Uribe ha estat i està essent recolzat pels grups il·legals dels paramilitars. Aquests grups armats il·legals d'extrema dreta han realitzat una campanya oculta de pressió i amenaces a la població perquè Uribe sortís novament elegit. El senyor Uribe, amic íntim de Bush, defensa que no hi ha conflicte, sinó guerrilles catalogades de terroristes, i per tant la solució és purament acabar militarment amb aquestes, sense cap intenció d'encetar cap mena de procés de pau.

Uribe defensor de la militarització de la regió (Plan Colombia, amb el suport d'EEUU), defensor dels paramilitars (va propulsar la llei de Justícia i Pau, que incloïa la desmovilització de grups de paramilitars). Aquesta llei legitima el poder del paramilitarisme en el sistema polític colombià, on més que una llei realment justa, es tracta d'una llei d'impunitat pels violadors dels drets humans.

Durant la intervenció de la xerrada organitzada pel ODG i el col·lectiu Maloka, Naka Mandinga i Maria Elcina, explicaven l'existència d'un triangle pervers entre l'estat colombià, els paramilitars i les transnacionals.

Els paramilitars provoquen el desplaçament massiu de la població amb matances i violacions indiscriminades, ocupant el territori perquè les multinacionals, amb el

vist i plau de l'estat, legitimen la compra de les terres i l'inici del megaprojecte corresponent.

Per tal de justificar la legitimitat de les accions paramilitars cap a les comunitats d'afro-descendents (i en general cap a les comunitats de camperols colombians) se'ls identifica falsament amb els guerrillers, per tant es justifica la seva mort, dins de la visió demagògica d'acabar amb les guerrilles perquè hi hagi pau a Colòmbia.

Actuació musical afro-colombiana.

Davant aquest panorama, les comunitats afro-descendents reafirmen la defensa en els territoris de vida, alegria i llibertat. La insurgència, el paramilitarisme, l'estat i les seves forces armades han de respectar la decisió de les comunitats indígenes negres, de mantenir-se al marge de la confrontació i respectar la seva autonomia, els seus territoris, i les seves autoritats.

El projecte d'autonomia de les organitzacions ètnico-territorials de comunitats negres es sustenta en la necessitat de garanties per mantenir, recrear i desenvolupar la identitat cultural a través de les seves pràctiques espirituals, socials i econòmiques sobre el territori.

La validesa d'aquesta lluita es reafirma amb la possibilitat de construir alternatives de societat que tinguin com a base la conservació de l'entorn natural i els valors culturals que reconeixen la solidaritat i el respecte per les distintes formes de vida. L'intercanvi de les visions culturals al voltant de la defensa dels recursos naturals i el territori no és solament un projecte exclusiu de la comunitat negra, sinó un projecte de construcció de nació i el diàleg cultural és la base.

La proposta de les comunitats negres en resistència és VIDA, ALEGRIA I LLIBERTAT.

El passat 20 de juny va tenir lloc a Barcelona la trobada sobre el procés de les comunitats negres a Colòmbia. Els ponents encarregats de les xerrades van ser Naka Mandinga, fundador del PCN, i Maria Elcina, integrant del PCN.

L'associacionisme juvenil a Nablús

Entre el 16 i el 22 de juny el Consell de la Joventut de Barcelona (CJB) va dur a terme una formació de quatre dies a la ciutat palestina de Nablús amb l'enviament de quatre formadors acompanyats per la responsable de l'àrea de projectes internacionals i el president del CJB.

FRANCESCO VOLPICELLA. La formació neix fruit de l'agermanament entre la municipalitat i el Consell de la Joventut de Nablús (CJN) amb els seus homòlegs de Barcelona, formalitzat durant l'any 2005.

Per tal de poder donar continuïtat i continguts a aquesta unió de forces, es va formar una delegació de quatre formadors provinents d'organitzacions directament relacionades amb el CJB: Servei Civil Internacional, Nexes, Fundació Ferrer i Guàrdia i Acció Escolta de Catalunya. Les àrees de formació consensuades amb els *partners* palestins van ser: Intercanvis Juvenils internacionals, Associacionisme juvenil, Comunicació i Promoció de l'associacionisme.

La valoració de l'estada va ser molt positiva, atesa, d'una banda, la participació contínua de més de 50 joves als cursos organitzats i l'enfortiment i visibilitat que es va donar a un consell que acaba de néixer i que busca independència i autonomia política davant de les administracions públiques. De l'altra, es va demostrar la possibilitat d'establir relacions directes amb entitats juvenils i futurs agermanament bilaterals, com també l'oportunitat d'entrevistar-se amb el ministre de Joventut palestí i l'alcalde de la mateixa Nablús.

Cal destacar que vam degustar plenament el suc i l'essència de la vida diària a una ciutat d'uns 100.000 habitants que es veu contínuament sota el foc de les forces d'ocupació israelianes i on els joves nablusins segueixen vivint i organitzant-se encara que no els sigui permès sortir de la ciutat o inclòs de casa seva degut a operacions militars.

És també important recordar l'ostracisme dels serveis secrets i de la policia en el

Esdeveniment ocorregut durant la visita a Nablús.

continu intent d'impedir l'entrada als Territoris Ocupats d'internacionals pacifistes, siguin voluntaris, activistes o representacions institucionals.

Des de fa gairebé cinc mesos, moment en el que Hamas (el partit

polític democràticament elegit durant les últimes eleccions) va pujar al poder, el Govern d'Israel continua mantenint bloquejades els comptes dels funcionaris i bloqueja la redistribució dels impostos "normalment" cobrats per Israel i després tornats a l'Autoritat Nacional Palestina.

El mateix diari El País, òrgan normalment considerat mainstream, afirmava en el seu article publicat el dissabte 24 de juny que el 70 per cent de la població palestina dels Territoris Ocupats viu sota el llindar de la pobresa.

Una altra font d'informació, Al-Jazeera en aquest cas, emfatitza l'assassinat indiscriminat de 20 palestins des del primer toc de pilota durant el tan amat mundial de futbol i el compara amb el desviament dels mass-media cap a la guerra d'Iraq, invasió que, argumenten, va afavorir l'actuació de l'exercit israelià sense la presència d'una mirada constant i atenta dels mitjans d'informació, tant institucionals com alternatius.

Sigui quin sigui el futur immediat del poble palestí, és difícil preveure'l i fins i tot dur imaginar-lo ateses les condicions fins ara comentades. Hem pogut constatar que l'ocupació encara no ha pogut frenar la voluntat i el compromís d'individus i organitzacions que lluiten pel respecte dels drets humans i per la col·laboració i la solidaritat internacionals, joves que encara no han perdut del tot la il·lusió d'obtenir justícia i llibertat.

Més de 20 milions de refugiats arreu del món

Aprofitant la vinentesa del Dia Mundial del Refugiat el passat 20 de juny, l'Alt Comissionat de les

Nens refugiats jugant al carrer.

Nacions Unides (ACNUR) i Microsoft han posat en marxa el portal ninemillion.org (en referència als nou milions de nens refugiats), una finestra per conèixer la situació de refugiats, desplaçats i apàtrides confinats en 117 països.

Entre les activitats del programa destaca el desplaçament dels treballadors de la companyia de Bill Gates als camps per tal d'engegar programes d'identificació, crear centres amb connexió a Internet perquè els refugiats puguin conèixer la situació al seu país d'origen, o l'ensenyament d'informàtica als voluntaris dels camps perquè aquestos instrueixin als nens.

La pàgina web, traduïda a nou idiomes diferents, arreplega la informació sobre els milions de persones que han hagut de fugir del seu país i es troben confinades en més d'un centenar de països.

Les dones ja voten a Kuwait

Després de 44 anys de marginació i d'innúmerables lluites, les dones kuwaitianes van poder exercir el seu dret al vot i al de presentar-se com a candidates a les darreres eleccions que van tenir lloc a finals de juny. Tot i així, cap de les 28 candidates va aconseguir un escó. La victòria va ser pels reformistes islàmics, anteriorment a l'oposició.

Kuwait, com a resta de les riques monarquies del Golf Pèrsic, continua essent una societat amb grans discriminacions polítiques i socials per les dones.

Kuwait va introduir el sistema parlamentari el 1962 i el Parlament té poder legislatiu e inclòs pot destronar a l'emir amb la recomenació del Govern, mentre que l'emir té la potestat de disordre el Govern. Des del juny, el Govern també compta amb una dona ministra, Masouma Al Muabarak, al càrrec del Ministeri de Planificació.

La pèrdua de la diversitat natural com amenaça

L'agricultura mecanitzada i les exigències del mercat estan reduint a un ritme vertiginós la varietat dels cultius als camps de tot el món. L'Organització de Nacions Unides per l'Agricultura i l'Alimentació (FAO) estima que el 75% de la diversitat genètica dels cultius s'ha perdut durant l'últim segle. Històricament, l'ésser humà ha utilitzat per les seves necessitats entre 7.000 i 10.000 espècies. Avui, només es cultiven 150, dotze de les quals representen el 70% del consum humà.

El problema de que es perdi la biodiversitat agrícola radica en la uniformitat i la conseqüent vulnerabilitat dels cultius. Així doncs, encara que aquesta tendència sigui més rentable, a llarg plaç la diversitat permet la selecció i ofereix més oportunitats d'adaptació als canvis climàtics i resistència davant les malalties.

Cultiu intensiu de blat de moro.

Crida-li a Bush

Amnistia Internacional ha iniciat una campanya un xic innovadora pel tancament de les presons a Guantànamo. Fent profit de les possibilitats que brinden les tecnologies en l'actualitat, la campanya *Crida-li a Bush* consisteix en enviar missatges de veu al President dels EEUU, en els quals cadascú pot expressar amb el seu estil personal el seu rebuig a les tortures. Fins aquest moment, la campanya ja ha reunit 146.613 firmes.

Més informació: www.es.amnesty.org/tortura/cms

Reportatge

Emmurallats

La separació física del territori es referma com a tendència mundial

Mur de Berlín, 16 de novembre de 1989.

El 9 de novembre de 1989 és una data que ha quedat gravada en la història. Aquell dia s'anuncià oficialment que a partir de la mitjanit els alemanys de l'est podrien creuar qualsevol de les fronteres de l'Alemanya Democràtica sense necessitat de permisos especials. Així va desaparèixer la paret que les autoritats soviètiques havien començat a construir l'agost de 1961 per detenir l'èxode massiu dels ciutadans de l'oest cap a l'est de Berlín. Durant aquest període, 75.000 persones van ser arrestades per intentar escapar, 200 resultaren ferides de bala i prop de 250 foren assassinades. A més, milers de ciutadans van ser jutjats acusats d'haver ajudat a fugir a d'altres.

La decisió de l'enderrocament del mur, presa pel govern de l'Alemanya Democràtica, va suposar el final dels règims comunistes a l'Europa Oriental i el més important, la recuperació de la llibertat pels berlinesos després de 28 anys de vigilància fronterera.

Berlín: El mur de quarta generació començà a construir-se el 1975. Fet de formigó armat amb una alçada de 3,6 metres i una extensió aproximada de 150 quilòmetres. A més, la frontera estava protegida per una tanca de tela metàl·lica, cables d'alarma, trinxeres per evitar el pas de vehicles, filferros, torres de vigilància i búnquers. Va suposar un cost de 16.155.000 der marcs a l'Alemanya Democràtica.

Turistes visiten el tram de Badaling de la Gran Muralla Xinesa.

La resurrecció de tota una època

Tot i que el mur de Berlín, popularment conegut com el teló d'acer o mur de la vergonya, ha donat molt que parlar, els alemanys no van ser els primers a patir les conseqüències del bloqueig terrestre a casa seva. Només cal fer un petit exercici de memòria per recordar que els pioners en aquest tipus de construcció van ser els xinesos. La gran muralla és una antiga fortificació que va ser concebuda per defensar l'imperi xinès dels atacs dels poblatz nòmades del nord, Mongòlia i Mantxúria, el segle III A. D. La muralla, que ha fet història degut a la seva llargària de 7.300 quilòmetres, va ser construïda per diferents dinasties durant més de mil anys.

Altre artífex d'aquesta estratègia bèl·lica va ser l'emperador romà Adriano l'any 122 D. C., qui després d'envair terres britàniques, va ordenar la construcció d'un mur per protegir els romans dels bàrbars, el qual seria mundialment conegut com el mur d'Adriano.

Som al segle XXI, i tota la societat s'enorgulleix més que mai del progrés que ha experimentat la civilització. La fi de les grans epidèmies i la curació de les malalties, l'augment de l'esperança de vida, la rapidesa del transport internacional i la facilitat per establir comunicacions, són exemples de la millora en la qualitat de la nostra existència. Tot i així, malgrat la quantitat d'avenços, moltes vegades la manera com reacciona l'ésser humà davant certes situacions qüestiona tot aquest desenvolupament, sobretot pel que fa als conflictes. Però més encara, quan es repeteix la separació física del territori a mode de solució. Aquest són els casos d'Israel i el Marroc.

Barrera de seguretat a Cisjordània construïda amb blocs de formigó.

Molta "vergonya"

El mur de Cisjordània és una construcció impulsada pel Govern israelià amb el suposat objectiu de protegir els seus ciutadans, d'aquí que Israel l'anomeni barrera de seguretat.

Tot i així, aquesta finalitat és qüestionada pel fet que el recorregut del mur no s'ajusta a les fronteres reconegudes internacionalment (la línia verda de 1967), si més no, en repetides ocasions s'endinsa als Territoris Ocupats de Cisjordània, separant parcialment ciutats i pobles de l'interior.

La crítica generalitzada vers la seva construcció es deu llavors, a que ha estat concebut amb el propòsit d'impedir la creació d'un Estat àrab palestí. Per aquest motiu, a l'altra banda del mur la dirigència àrab s'adreça al mateix sota els noms de Mur de l'Apartheid o nou Mur de la Vergonya, evocant al mur alemany. El Comitè Internacional de la Creu Roja ha qualificat la barrera, que un cop sigui finalitzada farà uns 700 quilòmetres, de violació flagrant del dret humanitari internacional.

Però el Govern israelià no està satisfet. A la zona del vall del Jordà, just on fa uns mesos uns arqueòlegs van descobrir les restes dels primers conreus, hi ha prevista la construcció d'una segona barrera.

"El mur s'endinsa als Territoris Ocupats de Cisjordània, separant ciutats i pobles"

Cisjordània: El juny de 2002 s'aprovà la formulació del pla per la construcció de la primera secció del mur. En l'actualitat, consisteix en tanques i filferros, i en alguns trams adopta la forma d'una muralla de formigó de fins a set metres d'alçada amb control militar. Un cop estigui acabat farà aproximadament uns 700 quilòmetres.

La construcció del mur marroquí es va fer en diverses fases, en cadascuna de les quals s'ampliava el territori controlat per l'exercit. És una zona militar amb búnquers, tancs i camps de mines. Cada quatre o cinc quilòmetres hi ha una companyia militar i cada 15 un radar.

“Els murs impulsats pel Marroc i l'Israel són fruit d'un conflicte històric pel territori amb el país veí”

Mèxic: Actualment el mur suposa uns quants quilòmetres entre la frontera de Tijuana i San Diego i altres trams als estats d'Arizona, Nou Mèxic i Texas. El mur inclou tres bardes de contenció, il·luminació d'alta intensitat, detectors antipersonals, sensors electrònics i equips de visió nocturna sota el control de la policia nord-americana, així com vigilància permanent i helicòpters artillats. La construcció prevista comptarà aproximadament amb 600 quilòmetres d'extensió més 800 quilòmetres de barreres per impedir el pas de vehicles.

El 1983 el govern marroquí va començar a construir el que acabaria sent un conjunt de vuit murs defensius en el Sàhara Occidental, la suma dels quals comporta una longitud superior als 2.500 quilòmetres. El propòsit de tant de treball era mantenir fora de l'abast dels saharauis els dos terços del Sàhara Occidental on es troben les mines de fosfats, així com la zona costanera d'una gran riquesa pesquera, encara que el Govern s'entesti en dir que la seva finalitat és la protecció front les accions militars saharauis. El territori més enllà del mur està ocupat pel Polisari, conegut com territoris lliberats, una zona hostil del desert del Sàhara que no posseeix gaire importància econòmica. Les autoritats internacionals han fet un intent llunyà per posar fi a la situació, al igual que els països històricament implicats en el conflicte. Doncs Espanya i Itàlia recolzen suposadament les organitzacions humanitàries en contra del mur.

Traçat del mur entre el Marroc i el Sàhara.

Tant a Israel com al Marroc, la construcció d'un mur ha estat producte d'un conflicte històric entre països que lluiten per un mateix territori. En ambdós casos, el país ocupant és qui decideix fortificar la seva zona fronterera, però al cap i a la fi, no és més que l'excusa per estendre el seu traçat més enllà dels límits legals i marginar la població veïna. La conseqüència que comporta aquesta alternativa, la qual sol presentar-se a la resta de la societat internacional com una barrera de contenció per protegir els civils, és la perpetuació del conflicte. Doncs amb la presència de la barrera física, es fa palesa tota una problemàtica existent. Si més no, amb un obstacle físic que pretén amagar una realitat mai s'arribarà a la solució del problema.

Quan els productes tenen més drets que les persones

Però la construcció de barreres físiques com a "solució" de conflictes, no és l'únic motiu perquè els Estats decideixin posar-les en pràctica. El fenomen migratori que experimenta la societat actual i la dificultat per controlar-lo, ha portat a països com Estats Units, o sense anar més lluny, Espanya, a delimitar la seva geografia amb l'objectiu de vigilar l'entrada d'immigrants.

El mur entre Estats Units i Mèxic és una muralla física construïda pels Estats Units en la seva frontera amb Mèxic. Informalment, el mur rep el mateix nom que el mur de Cisjordània, *Mur de la Vergonya*. El seu objectiu és impedir l'entrada d'immigrants de manera il·legal, sobretot de mexicans, centre i sud-americans. La seva construcció es va iniciar el 1994 sota el marc del programa antiimmigració conegut com *Operació Guardià*.

Mur fronterer a la ciutat de Tijuana, Mèxic 2005.

Per evitar el mur, els immigrants intenten creuar per zones més perilloses, com el desert d'Arizona, la qual cosa ha ocasionat més de 3.000 morts des de l'inici de l'operació.

A més, fa poc que G. Bush, President del EEUU, va anunciar la instal·lació massiva de càmeres perquè siguin els mateixos internautes els qui la vigilin.

Nosaltres també

Les tanques de Ceuta i Melilla són una separació física de separació entre el Marroc i ambdues ciutats autònomes africanes. El seu propòsit és detenir la immigració il·legal i el contraban comercial. El setembre de 2005 es va registrar un intent massiu de migració cap a la Unió Europea que va deixar diversos morts a causa dels dispars per part de la vigilància marroquina, així com també hi han hagut maltractes per part de la policia espanyola. Malauradament, aquest fet s'ha repetit en més d'una ocasió, produint-se el darrer incident fa una setmana. L'existència de les tanques ha forçat a moltes persones a creuar l'Estret de Gibraltar, la qual cosa ha provocat la mort de més de 4.000 persones que es van ofegar.

La construcció de murs en l'actualitat comporta moltes i diverses interpretacions sobre el mateix fenomen. Naturalment, la perspectiva del que país que l'impulsa mai no coincidirà amb la del país al qual se l'imposa i no pot fer res en la seva contra. Però els països que no estan implicats, perquè no s'involucren en el que ve refermant-se com una tendència tant problemàtica? o perquè no s'arriba a cap acord entre els països afectats abans d'ocultar el problema amb una paret? Existeix una legislació internacional sobre fronteres?

Malgrat tot, sembla mentida que a un món on els estats més rics propugnen la globalització, la lliure circulació de les persones assoleixi un grau d'importància inferior al de les mercaderies. Aquesta és la trista paradoxa d'un sistema que prima el comerç per sobre de totes les coses.

Ceuta i Melilla: ambdues barreres de filferro es van començar a construir el 2005 i han costat més de 60 milions d'euros a la Comunitat Europea. Consisteixen en tres tanques paral·leles de 3 metres d'alçada que en l'actualitat s'estan aixecant fins els 6 amb filferros de pua a la superfície. Hi ha llocs alternats de vigilància, camins entre les tanques pel pas de vehicles, cables soterrats connectats a una xarxa de sensors electrònics, llum d'alta intensitat, videocàmeres de vigilància i equips de visió nocturna.

Vista de la tanca que separa Melilla de Marroc.

Campanyes

Reaccionistes de Repsol

ContraJunta d'afectats, Repsol YPF 2006

EVA VEROLI. Una de les companyies espanyoles que aquest any ha gaudit d'un major protagonisme a les planes dels diaris ha estat Repsol YPF. A causa de els esdeveniments internacionals, sobretot els ocorreguts a Bolívia, s'ha generat el debat arran dels suposats projectes de renegociació de les quotes d'ingressos per l'explotació del gas, suposadament vistos com amenaça pels interessos espanyols. Últimament, també s'ha tornat a parlar de les futures inversions de Repsol YPF en Argentina d'aquí al 2009.

S'ha parlat molt de defensa dels interessos espanyols a Bolívia, o fins i tot a Argentina, però mai s'ha plantejat una reflexió sobre com afecta la companyia en els llocs on

Activista fora del Palau de Congressos de Madrid.

explota i extreu petroli o gas, tant als diferents països llatinoamericans com a casa nostra, en la bella península ibèrica que agrada tant als turistes de les més diverses nacionalitats.

D'aquesta manera neix la inquietud per donar veu als qui de manera quotidiana es veuen afectats per les activitats d'extracció dels recursos naturals, a més de les ganes de plantejar davant de la mateixa companyia qüestions sobre la responsabilitat corporativa en relació a la contaminació i a la supervivència a les poblacions d'Equador, Bolívia, Argentina, Perú, sense oblidar Tarragona, Port Pla o Extremadura mateixa.

La manera com s'ha desenvolupat aquesta iniciativa ha estat mitjançant la campanya internacional "ContraJunta d'afectats Repsol 2006", conjuntament amb xarxes i organitzacions de tot l'Estat involucrant tant a Europa com a Amèrica Llatina, amb el suport d'organitzacions i moviments afins. Durant la campanya, a part de les accions que es van portar a terme en diferents llocs d'Espanya, va haver una gira dels afectats guaranís, maputxes i equatorians per tot l'Estat, als diferents llocs de la península on Repsol està actuant. L'objectiu va estar l'enllaç de resistències i la difusió de la informació que la majoria de les vegades no es fa pública sobre els efectes de la indústria petrolera. La culminació de la campanya va arribar el dia

“Mai s'ha plantejat una reflexió sobre com afecta la companyia als llocs on exerceix la seva activitat”

16 de juny amb la manifestació davant del recinte de l'edifici Camp de les Nacions a Madrid, on es desenvolupava la Junta d'Accionistes de Repsol YPF, i a l'endemà es va organitzar una jornada amb els Afectats perquè poguessin posar en comú i donar a conèixer públicament els problemes que comporta el model energètic actual. La gira d'afectats es va acostar a diverses ciutats tant en del nord com del sud i també les Illes.

Contràriament al que va passar a Barcelona, on es van organitzar seminaris de difusió sobre els impactes de Repsol, en altres llocs com Càceres, Còrdova, Sevilla o Port Pla, molta gent, potser perquè directament es veu afectada a nivell solar per refineries o punts d'extracció, va acudir per a escoltar de primera mà les informacions i els testimoniatges procedents de Llatinoamèrica.

Durant la jornada del dissabte, va haver tot un desplegament de mirades cap als diferents llocs on Repsol està actuant. Martín Velásquez, maputxe de la comunitat de Neuquen, va parlar de com la seva comunitat indígena originària va haver d'organitzar-se en una resistència contra la implantació de més de 100 pous en el territori de la Desèrtica Patagònica. Benildo Vaca, dirigent de l'Assemblea del Poble Guaraní del territori Itika Guasú de Bolívia, va exposar els efectes de la contaminació i accidents que ha provocat Repsol YPF en el Bloc Caipipendi, un dels més productius de Repsol a Bolívia. També participaren col·lectius ecologistes de Canàries, on Repsol va explotar hidrocarburs sense l'aprovació de l'Estudi d'Impacte Ambiental.

En el mateix moment en que s'organitzaven aquestes gires i accions, es va plantejar l'entrada d'un afectat a la Junta d'Accionistes, perquè ell mateix pogués plantejar les seves pròpies inquietuds davant dels qui poden decidir la sort de la companyia, fent-la derivar cap a una major responsabilitat no solament ambiental, sinó de protecció pels habitants locals. La resposta de la companyia va arribar just en el dia en que es celebrava la Junta: al no posseir accions ningú podria entrar. Tot i així, un grup d'activistes de la campanya va entrar de ple dret i després d'intentar treure una pancarta amb un contingut de dissentiment amb la política de la companyia espanyola Repsol, un accionista esperava el torn de precís i preguntes per a plantejar al plenari de la junta les problemàtiques socioambientals generades pels impactes de la companyia a Espanya i Llatinoamèrica. Fonamentat-se en dades validades per informes, va denunciar la militarització dels camps de Repsol a Colòmbia, on Amnistia Internacional va relacionar aquesta empresa amb grups paramilitars. També va comentar els atemptats a la salut pública de la població maputxe en el jaciment Loma de la Lata, on s'han detectat en el cos dels seus habitants concentracions altíssimes de metalls pesats. Per acabar, l'accionista va preguntar per quins motius, Repsol-YPF que presumeix de transparència, no informa en les seves declaracions de

“L'objectiu de la ContraJunta ha estat l'enllaç de resistències i la difusió de la informació que s'intenta ocultar sobre els efectes de la indústria petrolera”

Simbologia necrològica per denunciar les actuacions de Repsol.

“Estem imposant al sud del planeta la funció de proveïment del nord”

Responsabilitat Social Corporativa (RSC) dels conflictes socials que genera i també on apareixen les partides pressupostàries del finançament dels grups policials, com la Policia de l'Oleoducte de Crus Pesats (OCP) d'Equador o per a l'exèrcit de Colòmbia.

Mentrestant a l'exterior de l'edifici on es desenvolupava la junta, una cinquantena d'activistes es concentraven per a donar veu a la protesta dels pobles afectats per la companyia intentant visualitzar i parlar amb els accionistes que obstaculitzaven o sortien de la junta.

Però perquè tot això? Per un simple gust d'anar en contra d'una empresa multinacional extractora? Doncs pel mig hi ha molt més que això. Primer, arribar a qüestionar el model productiu que tenim Occident, un model moltes vegades orientat a la depredació de recursos localitzats en el sud, i poc generós pel que fa alhora de tenir cura dels habitants de les àrees on realment existeixen ecosistemes molt delicats i estan vivint pobles indígenes que deuen la seva supervivència a l'entorn natural que els envolta.

Activistes preparats per rebre la Junta d'Accionistes de Repsol.

És més, continuant d'aquesta manera estem contribuint al canvi climàtic i a l'escalfament del planeta amb tots els efectes secundaris que aquest comporta. El que estem imposant al sud del planeta no és solament el fet de complir amb una funció de proveïment per al nord, sinó que no deixem que aquests països puguin escollir lliurement quina mena de desenvolupament volen. A més, aquesta podria ser una manera de d'obrir els ulls per adonar-nos dels impactes efectius d'una indústria petrolera com Repsol. Tarragona, com Port Pla o Extremadura, sense anar tan lluny, duen les traces d'aquesta manera d'actuar. L'actitud de la companyia ha estat de silenciar al màxim els impactes generats, com la pujada de la taxa de càncer entre habitants, i la manipulació dels informes sobre la contaminació d'aigües i rius. A qué es deu el silenci per part dels mitjans de comunicació? Per què al preguntar a un periodista de camí a la Junta d'Accionistes sobre si trauria el tema la seva resposta era que li agradaria, però que mai li publicarien. Al cap i a la fi, Repsol no demostra ser una empresa bona, neta i responsable. Aquest ha estat un primer intent de contrastar la gran veritat amb fets i vides humanes en directe.

Mapa Mundi

Hongria, un país en el cor d'Europa

ANDREA SCHMIED. Hongria és un país molt centralitzat. La totalitat de l'activitat política es desenvolupa a la capital, on hi ha la seu del Congrés, i la majoria de les activitats culturals també, tenint en compte que la cinquena part dels seus habitants es concentren a Budapest.

Així doncs, existeix una gran diferència entre Budapest i la resta de ciutats i pobles.

Els pobles són molt rudimentaris. Fins i tot, si algú va a un poble d'Hongria podria imaginar-se que és al segle XIX. El vestit nacional i la cultura tradicional d'Hongria encara roman als pobles,

doncs conserven moltes de les costums. Per exemple, quan arriba Pasqua, els nois vessen galledes d'aigua sobre les noies, perquè després, aquestes totalment mullades, els hi donin un ou pintat a mà que també segueix un patró tradicional.

Dades bàsiques: Hongria té 10 milions d'habitants. La llengua oficial és l'hongarés i la forma d'Estat és la república. L'equip de govern està constituït per dos partits, el Partit Social-Demòcrata d'Hongria i el Partit Liberal d'Hongria. Les darreres eleccions es van celebrar el passat més de maig. El cap de govern és Gyurcsány Ferenc i pertany al Partit Socialista. El lloc més gran i important del país és el Balaton.

Castell reial i Pont de les Cadenes.

El Balaton és el llac més gran de tota Hongria i és el lloc que escullen la majoria dels habitants per passar els seus dies de festa. El Balaton es troba a 100 kilòmetres de la capital, la qual cosa suposa tan sols una hora de desplaçament amb cotxe. Al llac també s'hi acosten molts turistes, la majoria alemanys i austríacs, i últimament també s'apropen holandesos.

Budapest és una de les ciutats més boniques de tot el món. Hi ha molts museus, centres culturals, teatres, cinemes, restaurants, bars, i totes els serveis que es poden trobar a les ciutats grans. A més d'innumerables monu-

“Hongria ha tingut molts inventors. 25 hongaresos han rebut el premi Nobel. La vitamina C, el llumí i el bolígraf també són descobriments hongaresos”

es deia que contien l'aigua de Deu, i no hi ha cap turista que no visiti aquestes aigües termals.

Com la majoria de les ciutats, a Hongria hi ha llocs d'especial interès turístic com és la Plaça dels Herois, on les estàtues rendeixen tribut a les figures de que han marcat la història del país. A la mateixa plaça s'hi troben dos dels museus més importants, el Museu de Belles Arts i la Galeria d'Art Nacional. Una atracció molt vella que també es situa al mateix lloc és la pista de gel artificial.

Per la joventut, hi ha molts llocs en la ciutat per a divertir-se, ballar, o només per a prendre un cafè. A més, per estudiar hi ha 10 universitats a la ciutat, compostes de més de 120 edificis.

Tot aquest conjunt de coses fa que durant els caps de setmana hi hagi una vida molt efervescent amb tantíssims llocs de tall cultural: més de 50 teatres, 27 cinemes, estadis i bars i cafeteries per a concerts i festivals.

Aigües termals Szechenyi.

L'estat polític d'Hongria

A les darreres eleccions a Hongria va tornar a guanyar la coalició dels liberals i els social-demòcrates. Però a banda de la coalició a càrrec del govern, hi ha altres dos grans partits, el conservador Fidesz i l'esquerrà MSZP (partit socialista d'Hongria). Altres partits més minoritaris són

el MDF (fòrum democràtic d'Hongria). L'MDF és un partit de tall conservador i tradicionalista, però al mateix temps és l'únic al capdavant del qual hi ha una dona.

Altre més extremista és el MIEP (Vida i Dret per a Hongria). Aquest partit de tarannà xenòfob no ha aconseguit cap escó al parlament des de les eleccions de 2002, ni tampoc el Partit Comunista, el qual només ostenta l'1% dels resultats. Actualment, Hongria travessa per un mal moment econòmic degut a la inflació. L'any passat va arribar al 5,6%, una de les més altes a tota la Unió Europea. Des de la seva entrada a la Unió, el canvi entre l'euro i el forint s'ha alterat molt, afeblint així la moneda nacional. El repte econòmic és un dels que el govern reelegit haurà d'afrontar amb més rapidesa després la pujada dels impostos i el consegüent descontent popular.

Cultura

Dediquem la secció a conèixer un tipus de contaminació que ens afecta a tots, però de la qual pocs se n'adonen. Sabies que la llum també pot contaminar?

Vista de Sabadell i Sant Quirze del Vallès des de St. Quirze, 2003.

La contaminació lumínica es va donar a conèixer fa més d'una dècada de la mà d'astrònoms que es queixaven perquè el resplendor dels centres urbans impedié l'observació dels cossos celests. En l'actualitat, aquest tipus de contaminació representa un problema complex amb importants repercussions econòmiques i ambientals. Estudis realitzats a la Universitat Politècnica de Catalunya han calculat que a Espanya es gasten 132,5 milions d'euros en llum projectada al cel sense cap necessitat. Aquesta quantitat és l'equivalència a un bilió de quilovats anuals. Per si no fos poc, el bilió de quilovats va acompanyat de 300.000 tones de CO₂ que es perden per l'atmosfera, l'eliminació de les quals és totalment significativa per aconseguir que Espanya compleixi amb els acords de Kyoto). Els col·lectius que denuncien aquest tipus de contaminació són *Cel Fosc* i el *Grup de Protecció del Cel*. A nivell internacional existeix la *International Dark-Sky Association*.

Foto satèl·lit de la península Ibèrica vista de nit.

Què és la contaminació lumínica?

Es l'emissió de flux lluminós de fonts artificials nocturnes en intensitats, direccions o rangs espectrals innecessaris per a la realització de les activitats previstes en la zona en què s'han instal·lat els llums. Freqüentment la detectem com la brillantor del cel produïda per la mala qualitat de l'enllumenat exterior, tan públic com privat. Les conseqüències més destacables són l'agressió al fràgil ecosistema nocturn, el malbaratament de recursos energètics i de diners, un sobreconsum que comporta residus tòxics que ens podríem estalviar i la pèrdua del Cel estel·lat, declarat per la UNESCO patrimoni de la Humanitat i origen de la Civilització (mites, cosmologia, ciència, filosofia...).

Les recomanacions bàsiques per a una il·luminació racional i respectuosa amb el medi ambient i les persones són simples: Il·luminar de dalt a baix, fer-ho amb làmpades de baix consum i que no usin mercuri ni metalls pesats, emprar les potències adequades per a no enlluernar ni crear zones amb ombres massa fosques, i apantallar i orientar bé els focus per a evitar llençar llum al cel.

Els humans som animals diürns, encara que fins i tot per dormir busquem la foscor. Però hi ha multitud d'éssers vius que viuen i s'han adaptat a la foscor i que tampoc no poden "baixar les persianes per a dormir". La CL trenca relacions predador-presa, repòs, estratègies de camuflatge i de reproducció, etc. Estem destruint els seus hàbitats, fragmentant i debilitant ecosistemes i pagant molt més que la factura elèctrica.

Opinió

El dibuixant Hugo Manzano Ortiz ens dedica per a la secció d'Opinió unes vinyetes en referència amb al reportatge d'aquesta edició.

Recordeu que en aquest espai tots els socis i voluntaris que ho desitgin poden donar la seva opinió sobre l'actualitat i altres temes d'interès vinculats a l'SCI. Els textos no han d'excedir les 20 línies mecanografiades i és imprescindible que estiguin signats i que consti el domicili i el telèfon de l'autor. L'SCI-Catalunya es reserva el dret de publicar-los, així com el de resumir-los o extractar-los. Els textos s'hauran d'enviar per correu electrònic a: comunicacio@sci-cat.org indicant a l'assumpte "Opinió". Animeu-vos a participar!